

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Aanvullend ecologisch onderzoek

Chopinstraat 3 t/m 29

Groesbeek

Rapport aanvullend ecologisch onderzoek

Chopinstraat 3 t/m 29, Groesbeek

Opdrachtgever	Stichting Oosterpoort Wonen Postbus 31 6560 AA Groesbeek
Rapportnummer	19255.006
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	14 september 2023
Opsteller ¹	De heer M.G. van Essen-Kok, BSc
Kwaliteitscontrole	De heer J.B. Jeeninga, BSc

---

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	3
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	4
4.1	Huismus.....	4
4.2	Roofvogels, ransuil en roek	4
4.3	Vleermuizen	4
4.4	Veldbezoeken.....	5
5	ONDERZOEKSRRESULTATEN	6
5.1	Huismus.....	6
5.2	Roofvogels, ransuil en roek	6
5.3	Vleermuizen	6
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING.....	9
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	10

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Stichting Oosterpoort Wonen opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek ter plaatse van de Chopinstraat 3 t/m 29 te Groesbeek.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van sloop- en nieuwbouwplannen en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in augustus 2022 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 19255.003, d.d. 22 augustus 2022). Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er ten aanzien van huismus, roofvogels, ransuil, roek en vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) meer informatie is benodigd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

In onderstaande tabel staan de resultaten van voorgaand onderzoek weergegeven, betreffende de quickscan Wet natuurbescherming (rapport 19255.003, d.d. 22 augustus 2022).

Tabel 3.1 Resultaten voorgaand onderzoek.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	Verwijderen van nestgelegenheden, groen en start van de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren <u>of</u> voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	Afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar huismus + uitvoeren van aanvullende nestinspectie t.b.v. sperwer, ransuil en roek
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	Afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar vleermuizen
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van soorten als egel en div. muizensoorten
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van bruine en bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		2,4 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland		460 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Huismus

Ten aanzien van de huismus zijn in de periode van april tot half mei 2023 twee veldbezoeken in de ochtend uitgevoerd. De veldbezoeken vonden plaats op 4 april en 3 mei 2023. Tijdens de veldbezoeken was de temperatuur hoger dan 5 °C. De windsnelheid was maximaal 2 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen en op huismussen die met nestmateriaal of voedsel in de begroeiing (tegen de bebouwing aan) verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich binnen de onderzoekslocatie broedlocaties van de huismus bevinden. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van huismus (BIJ12, februari 2023).

4.2 Roofvogels, ransuil en roek

Ten aanzien van roofvogels, ransuil en roek is in het bladerloze seizoen één aanvullend veldbezoek/inspectie uitgevoerd. Het veldbezoek vond plaats op 5 januari 2023. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële nesten van roofvogels, ransuil en roek in de hoge bomen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (zoals in de tuin van de Zevenheuvelenweg 11 te Groesbeek).

4.3 Vleermuizen

Ten aanzien van de vleermuizen zijn in de periode half mei tot half september in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avond- en ochtenduren uitgevoerd. De veldbezoeken vonden plaats op 22 mei, 6 juni, 5 juli, 19 augustus en 8 september 2023. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/baltsplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Tijdens de veldbezoeken was de temperatuur niet lager dan 12 °C. De windsnelheid was maximaal 2 Beaufort en er was, op één lichte bui (motregen) tijdens (het begin van) het veldbezoek op 5 juli na, geen sprake van neerslag.

Tijdens de drie veldbezoeken in de zomer- en kraamperiode (22 mei in de ochtend - en 6 juni en 5 juli in de avond) is gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee veldbezoeken in de paarperiode (19 augustus en 8 september in de avond) is gelet op aanwezigheid van paarverblijfplaatsen. In de periode half augustus – september produceren mannetjes vleermuizen namelijk de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson D 240x of Pettersson M500) en een batlogger (Elekon Batlogger M) met opnamemogelijkheid. Een batdetector en batlogger zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderschei-

den. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus.

Tabel 4.1 bevat de omstandigheden van het vleermuisonderzoek per veldbezoek.

Tabel 4.1 Omstandigheden aanvullend onderzoek vleermuizen.

datum	tijd	temperatuur	weersomstandigheden
22 mei '23	02:34 - 05:34	16-15 °C	droog, deels bewolkt, 2 bft
6 juni '23	21:49 - 00:04	20-16 °C	droog, deels bewolkt, 2 bft
5 juli '23	21:56 - 00:11	17-12 °C	begin vd avond een lichte bui (motregen) verder droog, deels bewolkt, 2 bft
19 augustus '23	20:52 - 23:52	21-19 °C	droog, helder, 2 bft
8 september '23	20:08 - 23:08	25-22 °C	droog, helder, 1 bft

4.4 Veldbezoeken

Tabel 4.2 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 4.2 Onderzoeksinspanning per soortgroep.

2023		januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
nestinspectie roofvogels, ransuil & roek	tijdstip	1 x overdag								
	datum	5 januari								
	functie	nestlocatie								
huismus	tijdstip				2 x overdag					
	datum				4 april en 3 mei					
	functie				nestlocatie					
vleermuizen	tijdstip					1 x ochtend*, 2 x avond*			2 x avond	
	datum					22 mei, 6 juni en 5 juli			19 aug. en 8 sept.	
	functie					zomer-/kraamverblijf			paar/baltsverblijf	

* De onderzoeksinspanning is weergegeven voor één persoon, maar is door drie personen uitgevoerd.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Huismus

Binnen de grenzen van de onderzoekslocatie zijn tijdens de veldbezoeken geen waarnemingen gedaan van de huismus. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden vastgesteld dat de bebouwing op de onderzoekslocatie geen functie heeft als nestlocatie voor een huismus. Buiten de onderzoekslocatie zijn er in de omgeving wel zingende mannetjes van de huismus waargenomen op de dakgoten van de bebouwing. Eventuele nestlocaties in deze bebouwing ondervinden door de afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep, geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

5.2 Roofvogels, ransuil en roek

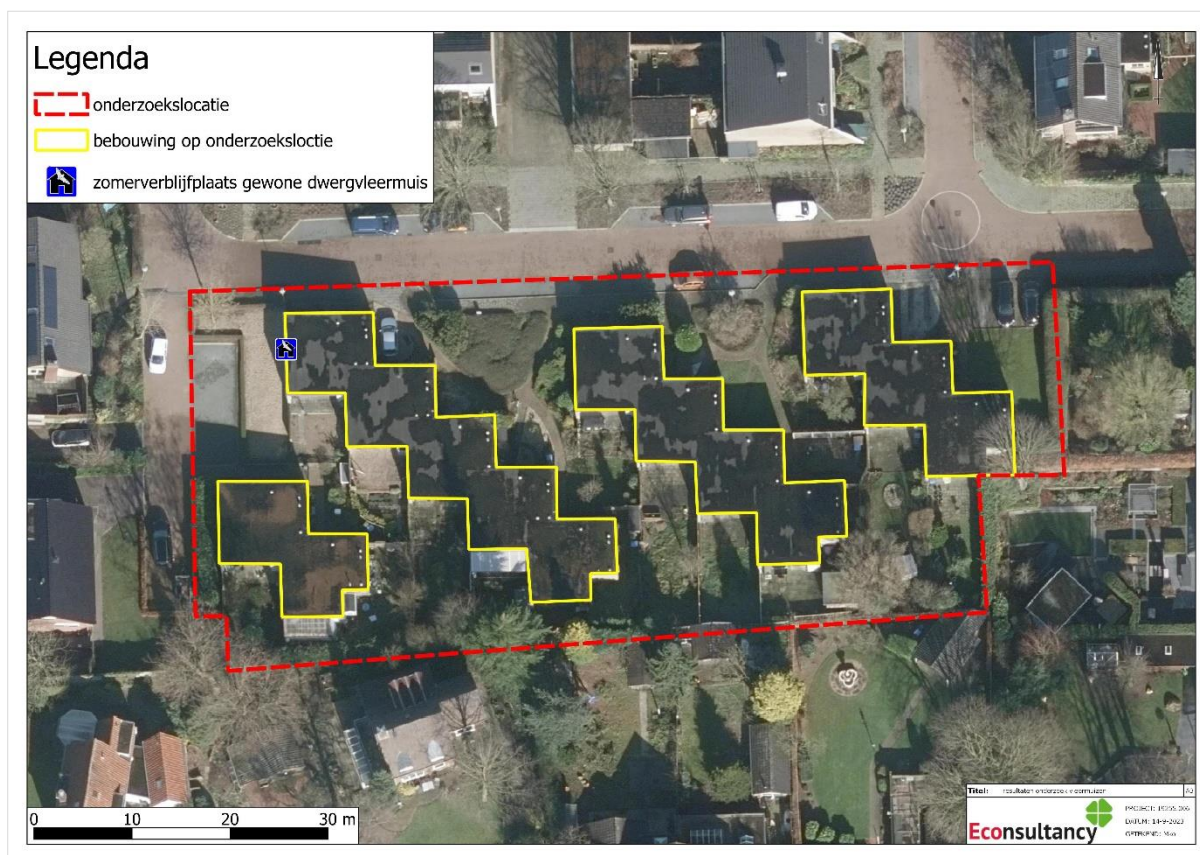
Tijdens de aanvullende inspectie van de bomen nabij de onderzoekslocatie zijn geen (potentiële) nesten van roofvogels, ransuil en roek aangetroffen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden vastgesteld dat binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden op de onderzoekslocatie geen nestlocaties van desbetreffende soorten aanwezig zijn.

5.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie

Tijdens het veldbezoek op 5 juli in de zomer- en kraamperiode is langs de westelijke gevel van de Chopinstraat 25 één uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. Tijdens de overige veldbezoeken in de zomer- en kraamperiode zijn geen invliegende, uitvliegende, zwermende of gevel grijpende vleermuizen waargenomen op de onderzoekslocatie. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat in de woning van de Chopinstraat 25 één zomerverblijfplaats aanwezig is (zie hoofdstuk 6). In figuur 5.1 is de locatie van de aangetroffen verblijfplaats weergegeven.

Tijdens de veldbezoeken in de paarperiode zijn geen invliegende, uitvliegende of gevel grijpende vleermuizen waargenomen. Hoewel er tijdens de veldbezoeken wel baltsgeluiden zijn waargenomen was hierbij geen sprake van binding met de bebouwing op de onderzoekslocatie. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden vastgesteld dat de bebouwing op de onderzoekslocatie geen functie heeft als vaste paar-/baltsverblijfplaats.

Figuur 5.1 Vastgestelde verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis op de onderzoekslocatie.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand van de onderzoekslocatie tot bebouwing in de omgeving uitgesloten dat eventuele verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie negatieve invloed ondervinden van de voorgenomen ingreep.

Foerageergebied

De tuinen die deel uitmaken van de onderzoekslocatie kunnen wel dienen als foerageergebied voor vleermuizen. Het aanbod aan foerageermogelijkheden zal door de voorgenomen ingreep echter niet in het geding komen, omdat in de directe omgeving beter geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig is. Het betreft groenstructuren, tuinen en weilanden.

Vliegroutes

Doordat lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

Steenmarter

Tijdens twee veldbezoeken voor het vleermuisonderzoek is op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving daarvan een steenmarter waargenomen. De steenmarter werd waargenomen rennend over straat, onder geparkeerde auto's in de Chopinstraat en in de begroeiing op de onderzoekslocatie. Er is geen indicatie dat er op de onderzoekslocatie een vaste verblijfplaats van de steenmarter aanwezig is, maar het is aannemelijk dat de steenmarter de begroeiing op de onderzoekslocatie gebruikt als beschutting om zich door de woonwijk te verplaatsen (zie hoofdstuk 6).

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Als gevolg van de voorgenomen ingreep gaat één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Bij de sloop van de bebouwing is het niet te voorkomen dat verstoren, wegnemen, vernielen of beschadigen van een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis plaatsvindt. Als gevolg van de voorgenomen ingreep wordt dan ook artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming overtreden.

Door het treffen van mitigerende maatregelen zoals het aanbrengen van tijdelijke voorzieningen, het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode en het treffen van permanente voorzieningen in de nieuwbouw, kunnen effecten op de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis voorkomen worden. Deze mitigerende maatregelen dienen voldoende ecologisch onderbouwd te worden middels een ecologisch activiteitenplan, welke ter goedkeuring voorgelegd dient te worden aan het bevoegd gezag via een ontheffingsprocedure.

Steenmarter

De steenmarter is opgenomen onder de Nationaal beschermde diersoorten, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat vaste voortplantings- of rustplaatsen van de steenmarter niet opzettelijk beschadigd of vernield mogen worden.

Op basis van de eerder uitgevoerde quickscan in combinatie met de waarnemingen tijdens de vleermuisrondes is het aannemelijk dat de steenmarter de begroeiing op de onderzoekslocatie gebruikt als beschutting om zich door de woonwijk te verplaatsen. Echter is geen indicatie dat er op de onderzoekslocatie een vaste verblijfplaats van de steenmarter aanwezig is. Een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming en een ontheffingsaanvraag zijn dan ook niet aan de orde. Echter wordt wel geadviseerd bij de voorgenomen ingreep rekening te houden met de steenmarter door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn als volgt, te beginnen met de belangrijkste maatregel:

- **De opslag van sloopafval en groenafval voorkomen en zo snel mogelijk afvoeren.** Het is bekend dat steenmarters gebruik kunnen maken van dergelijke opslag. Indien een steenmarter zich vestigt op de onderzoekslocatie tijdens de werkzaamheden dreigt een overtreding van de Wet natuurbescherming, dienen de werkzaamheden gestaakt te worden en dient een ter zake kundige (ecoloog) te bepalen welke vervolgstappen noodzakelijk zijn (bijv. aanvullend onderzoek naar steenmarter of een ontheffingsaanvraag).
- Werkzaamheden zoals sloop, verwijdering van begroeiing en graafbewegingen uitvoeren in één richting (bijvoorbeeld van oost naar west), zodat een eventueel aanwezige steenmarter de gelegenheid krijgt veilig weg te komen.
- Werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopgang en zonsondergang en niet later dan 19:00 uur, zodat de steenmarter (avond-/nachtactief) zo min mogelijk hinder ondervindt van de voorgenomen ingreep.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Stichting Oosterpoort Wonen een aanvullend onderzoek uitgevoerd ter plaatse van de Chopinstraat 3 t/m 29 te Groesbeek.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van sloop- en nieuwbouwplannen en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in augustus 2022 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 19255.003, d.d. 22 augustus 2022). Uit de quickscan bleek dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er ten aanzien van huismus, roofvogels, ransuil, roek en vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) meer informatie benodigd was.

Conclusies aanvullend onderzoek

Uit het onderhavige resultaat kan geconcludeerd worden dat als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie ten aanzien van de gewone dwergvleermuis voor de functie zomerverblijfplaats negatieve effecten aan de orde zijn. Voor de voorgenomen ingreep zal een ontheffing, met de daarbij benodigde maatregelen voor de gewone dwergvleermuis, aangevraagd dienen te worden ten aanzien van de verboden als vermeldt in artikel 3.5, lid 2 en 4. De functionaliteit van de verblijfplaats moet voor, tijdens en na uitvoer van de geplande activiteiten gegarandeerd kunnen worden door het treffen van mitigerende dan wel compenserende maatregelen.

Verder kan uit het onderhavige resultaat geconcludeerd worden dat als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie geen negatieve effecten aan de orde zijn ten aanzien van de huismus, roofvogels, ransuil, roek, overige vleermuizen (ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) en ten aanzien van overige functies (kraam- en paarverblijfplaats) voor de gewone dwergvleermuis.

Conclusies eerder uitgevoerde quickscan

Overtredingen ten aanzien van algemene broedvogels kunnen worden voorkomen door de sloopwerkzaamheden en groenverwijdering buiten het broedseizoen (lopend globaal van maart tot half augustus) uit te voeren. Geadviseerd wordt om ook het snoeiafval direct dan wel buiten het broedseizoen af te voeren. Indien binnen het broedseizoen gewerkt dient te worden, kan dit enkel indien vooraf de onderzoekslocatie ongeschikt is gemaakt voor broedvogels.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden worden geen bezwaren voorzien in de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie.

Aanbevelingen

Er wordt geadviseerd bij de voorgenomen ingreep rekening te houden met de steenmarter door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn als volgt, te beginnen met de belangrijkste maatregel:

- **De opslag van sloopafval en groenafval voorkomen en zo snel mogelijk afvoeren.** Het is bekend dat steenmarters gebruik kunnen maken van dergelijke opslag. Indien een steenmarter zich vestigt op de onderzoekslocatie tijdens de werkzaamheden dreigt een overtreding van de Wet natuurbescherming, dienen de werkzaamheden gestaakt te worden en dient een ter zake kundige (ecoloog) te bepalen welke vervolgstappen noodzakelijk zijn (bijv. aanvullend onderzoek naar steenmarter of een ontheffingsaanvraag).
- Werkzaamheden zoals sloop, verwijdering van begroeiing en graafbewegingen uitvoeren in één richting (bijvoorbeeld van oost naar west), zodat een eventueel aanwezige steenmarter de gelegenheid krijgt veilig weg te komen.
- Werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopgang en zonsondergang en niet later dan 19:00 uur, zodat de steenmarter (avond-/nachtactief) zo min mogelijk hinder ondervindt van de voorgenomen ingreep.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaar rond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.